

De St.-Katharinakapel te Ruisbroek.

't Vaartland

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE HEEMKUNDIGE KRING VAN HET VAARTLAND

1974 ● 2e JAARGANG ● Nr 3

RESTAURANT ESPERO

AUG. VAN LANDEGHEMSTRAAT 67

2660 WILLEBROEK

TEL. (031) 86 85 10

Specialiteit :
PEPERSTEAK — MOSSELEN

VOOR AL UW VERZEKERINGEN

WEND U TOT

A. DE BONDT

BROEKSTRAAT 70
2662 BLAASVELD

OMTRENT MARC SLEEN !

Vrijdag 11 oktober 1974 om 19 u. 30,
is er in het Brouwerijmuseum te Wille-
broek, een **Algemene Ledenvergadering**.

Op de agenda staat als voornaamste punt :
«Aktie omtrent de geplande Safarifilm van
Marc Sleen».

Mogen wij een geweldige opkomst note-
ren ?

Het Feestcomité.

't VAARTLAND

Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkundige Kring van het Vaartland,
v.z.w.

Jaarabonnement : 150 fr. Over te schrijven op postrekening 000-0927575-61
van de Heemkundige Kring van het Vaartland te Willebroek.

Alle korrespondentie omtrent het blad is te richten aan Karel DE DECKER,
Redaktiesekretaris, Vaartstraat 19, 2660 Willebroek, Tel. : (031) 86 77 07.
Prijs van dit nummer : 50 fr.

JAN DE WIT WORDT 80 JAAR

Jan De Wit, die met Blaasveld leeft, maar die in feite te Heffen woont, was jarenlang onderwijzer te Tisselt. Hij is in dit opzicht iemand die altijd op drie (gemeentelijke) paarden speelde.

Hij is in de Heemkundige Kring van het Vaartland de man die het doet. Die leden lijmt en die tussendoor ook van die uit het leven gegrepen verhalen schrijft.

Bereidwillig geschonken door AN-HYP - Private Spaarkas

Hij is — met de 80-jaren die hij zo flink weet te dragen... — de man die wij moeten vieren. Tijdens een gemoedelijk samenzijn, waar wij sfeer willen brengen en een geest die Meester De Wit terug moet voeren naar zijn eigen jeugd.

Juist daarom organiseren wij

OP ZATERDAG

5 OKTOBER TE 18 UUR

in het Brouwerijmuseum, Stationsstraat 3 te

Willebroek, dit ter ere van Meester De Wit gehouden feestmaal, met

BOERENPENSEN A LA ERIX

Dit aloude, op basis van boerenpensen bereide familierecept, werd eertijds door de Willebroekse brouwersfamilie Erix gebruikt. Op de feestdag van de patroon der brouwers, de H. Arnoldus, werden de tafels buitengezet en werd er een feestelijk noenmaal bereid. De genodigden, die niet alleen uit Willebroek, maar van zowat overal te lande kwamen, vonden smaak in wat men serveerde, maar zij vernamen nooit dat allerlaatste keukengeheim.

— Dit zijn Boerenpensen à la Erix, vertelde de gastvrouw dan telkens met een knipoogje. Waarbij het dan bleef...

En waarbij wij het ook moeten laten. Al mogen wij U toch vertellen, dat deze Boerenpensen, met de zeer smakelijk bereide schotel als toespijs, bij ons op de tafel komen ! Met — ...maar dat kan moeilijk anders ! — een pintje bier uit Weldebroeck !

Later spelen wij pitjesbak, schietbak en vogelpik. Ter ere van de gevierde !

Wij verwachten uw inschrijving op postrekening 000-0927575-61 van de Heemkundige Kring van het Vaartland, met de melding «Viering Jan De Wit», vóór 26 september 1974.

Wij vragen 100 fr. per persoon (1 portie Boerenpensen à la Erix : feestmaal met boerenpensen, roggebrood en een pintje bier).

De laatste inschrijvingen — voor hen die het moeilijk hebben ons per postrekening bijtijds te bereiken... — kunnen worden geboekt in het Brouwerijmuseum te Willebroek, op zondag 29 september 1974, tussen 15 en 19 uur. Ofwel ten huize Karel De Decker, Vaartstraat 19 te Willebroek, tot op het einde van die zondag.

AANDACHT !

Inschrijvingen op Postrekening : tot donderdag 26 september 1974.

Inschrijvingen in het Brouwerijmuseum : tot zondag 29 september 1974, tussen 15 en 19 uur.

Voor een mooie ingerichte keuken

VRAAG EENS PRIJS AAN

ILWA-keukens

- alle combinatiemogelijkheden
- perfecte afwerking
- gratis prijsopgave
- verdelers over gans België

SCHOOLSTRAAT 9

TEL. (031) 86 60 25

R u i s b r o e k - S a u v e g a r d e

De Geneeskundige Kring van Willebroek, de toenmaals genoemde «Société de Médecine Pratique de la Province d'Anvers, établi à Willebroek», heeft in haar wel zeer korte geschiedenis, zo van die hoogtepunten bereikt, waarbij men — ...nu wij voluit 1974 schrijven... — heel eventjes stilletjes wordt. Stilletjes, omwille van het gepresteerde, van het wetenschappelijk zo fel gepresteerde opzoekingswerk, dat tijdens die moeilijke jaren gepleegd werd, en dat haast overal ter wereld weerklank heeft gevonden...

In deze optiek, en in de optiek van dit geneeskundig gekruide nummer, vonden wij het niet meer dan logisch, dit zo streekgebonden verslag van Dr Paul Van den Brill uit Boom, (lichtjes ingekort) weer te geven...

Dr Paul Van den Brill schreef het, ten gerieve van de Vlaamse Geneeskundige Dagen te Antwerpen (1955).

Hij stuurde afschriften aan vele collega's.

Denkelijk is, via deze schriftelijke impuls van de speurende Boomse dokter, de Geneeskundige Kring van Willebroek later terug van start gegaan. Met Dr Vandaele Senior (Willebroek) en Dr Giraud (Tisselt), die tijdens de jaren 1959-60 de geneeskundige boot terug op dreef brachten. Met nadien Dr Heymans (Willebroek), die op zeer voortreffelijke wijze de voorzitterstouwtjes in handen hield. Met momenteel Dr Moeremans (Willebroek) als voorzitter en Dr Vandaele Junior (Willebroek) als sekretaris, van deze Geneeskundige Kring van Willebroek, die door de jaren heen een vriendenkring van 13 mensen werd...

Een kring van mensen die ons lot in handen hebben...

KAREL DE DECKER

DE GENEESKUNDIGE KRING VAN WILLEBROEK (1835 - 1855)

Waarom spreken over de Geneeskundige Kring van Willebroek, een gemeente, die 3.000 inwoners telde in de jaren 1845 ?

In 1842 was Dr. Luycx van Heist-op-den-Berg correspondent van Willebroek, en schreef : «Si l'île de Cos a donné le jour à Hippocrate, nous sommes ramenés à jeter nos regards sur le modeste village de Willebroek, qui a vu naître dans son sein — et cette commune peut en être fière — la Société de Médecine pratique de Willebroek, fondée en 1835 qui, marchant noblement sur les traces de ses devancières, les grandes villes, fait aujourd'hui la gloire de plat pays».

Hoe ontstond de Geneeskundige Kring te Willebroek in 1835 ?

In 1835, tijdens een consult, betreurden twee dokters de onenigheid, de tweedracht en de wedijver onder de geneesheren, die de edelste der beroepen ontsierden. Vier dokters besloten maandelijks samen te komen, en onder hen moet de praeses geweest zijn : Dr. Van Berchem, de animator van deze kring, die enig in Europa is geweest.

In 1842 zegde Voorzitter Van Berchem op de algemene vergadering : «J'ai aujourd'hui, pour la septième fois, à vous rendre compte de nos travaux». Aldus kan hieruit afgeleid worden dat de Geneeskundige Kring te Willebroek in 1835 werd opgericht. In 1842 werden voor de eerste maal de annalen in druk gegeven.

Het blijkt de enige Geneeskundige Kring geweest te zijn, van gans Europa, die in een gemeente als Willebroek opgericht werd, één jaar na de Société de Médecine van Antwerpen en 9 jaar vóór deze van Boom.

Wij vonden bedoelde annalen, die geschonken werden door Dr. Van Loock, in het Alberteum,

de bibliotheek van de Geneeskundige Kring, te Antwerpen. Dr. Van Loock ontdekte ze te Kontich, bij een zijner patiënten, die ze voor de opruimingsdienst bestemd had. De annalen van na 1855 moeten teloorgegaan zijn, want wij weten niet met zekerheid wanneer die verbluffende kring ontbonden werd.

De voorzitter was Dr. Van Berchem Henricus Joannes, geboren te Brussel op 1 mei 1801 en overleden op 20 juli 1878, Groene laan te Willebroek, waar thans nog nazaten van deze dokter wonen. Dr. Van Berchem bezat een uitzonderlijk talent, was een redenaar van gehalte, en buitengewoon wetenschappelijk aangelegd, kortom, hij was een dynamische figuur en daarbij een polyglot. Zijn enorme werkkraft maakte hem tot de spil van deze kring, waarvan hij voorzitter moet geweest zijn van 1835 tot 1855. Zijn titels spreken voldoende :

- membre de l'Académie de Médecine ;
 - membre de la Société de Bruxelles ;
 - membre de la Société de Sciences et Lettres à Anvers ;
 - membre de la Société de Médecine de Malines, de Paris, de Toulouse, d'Amsterdam, etc. ;
 - lid van de Bestendige Deputatie ;
 - Burgemeester van Willebroek ;
 - officier in de Leopoldsorde, ridder in de orde van Isabella de Katholieke van Spanje, enz.
- Een man van formaat dus.

De eerste Secretaris, de Bomenaar Dr. P.J. Verelst, was effectief lid van Willebroek, en is het gebleven, zelfs na de oprichting van de Boomse kring. Hij was een begaafd dokter, en lid van vele geneeskundige kringen. Zijn voordrachten bewijzen dat hij een eminente en kunstminnende geleerde moet geweest zijn.

Het kanton telde toen :

— 5 Docteurs en Médecine

— 1 Officier de santé

— 1 Chirurgien du plat pays

De leden waren :

Dr. Van Berchem, Willebroek - Voorzitter

Dr. Verelst, Boom - Secretaris

Dr. Oomen, Londerzeel - Ondervoorzitter

Dr. Vandecamp, Buggenhout

Dr. Luitgarens, Buggenhout (Zelee) - (later Adjunct-Secretaris)

Dr. Voet, Leest - Schatbewaarder

Dr. Van de Poel, Puurs (Vroedkunde)

Dr. Wappenaerst, St.-Amands

Veearts Coenaerts, Puurs

Dr. De Coninck, Merchtem (later Adjunct-Secretaris)

Dr. De Beys, Boom

Dr. De Cocq, Niel

Naar de statuten hebben wij het gissen, maar het bestuur werd om de vier jaar herkozen, en men vergaderde iedere maand.

Al de voordrachten werden in het Frans gehouden. De ingezonden handschriften waren ooggesteld in de taal van het land van herkomst. Niettegenstaande het Frans in de vergetelheid geraakte bij de dokters van het platteland, dixit de Scalpel, moet men toch toegeven dat de Willebroekse en Boomse dokters er anders over dachten.

Het is merkwaardig hoe de Willebroekse collega's het Latijn zo vaardig hanteerden en geen voordrachten hielden zonder Latijnse teksten aan te halen. Ook is het een feit dat tot in 1841 de dokters hun studiën gedaan hebben te Leuven in het Latijn. Waarschijnlijk heeft daarna stilaan en ongemerkt een overgang naar het Frans plaats gehad, dan bij de ene, dan bij de andere, volgens het individueel oordeel van de docent.

In 1843 werd de laatste voordracht in het Latijn gehouden in de Société Médecine d'Anvers.

— 1842 —

De eerste juli van ieder jaar hield de kring een algemene vergadering «pour célébrer l'anniversaire de la société». In 1842 bracht Dr. Van Berchem voor de zevende maal verslag uit over de activiteit van de kring. Tijdens de eerste zeven jaar (1835-1842) werden er vermoedelijk geen annalen uitgegeven.

— Dr. Verelst sprak over : «Leucophlegmasie et ascitis avec parfaite guérison par le nitrate de potasse».

— Dr. Vandencamp sprak over : «L'abcès sous l'omoplate ouvert dans l'acavité de la poitrine». Zijn opmerkingsvermogen en de juistheid van zijn onderzoek waren bewonderenswaardig.

— Een andere dokter hield een voordracht over

een ontwrichting van de schouder. De patiënt was stomdronken en dit vergemakkelijkte de tussenkomst.

— Dr. Luitgarens had het over : «Een blaascheur».

— Dr. De l'Arbre sprak over : «De epilepsie met genezing door indigal».

— Dr. Luycx handelde over : «Les vomissements nerveux guéris par l'acétate de morphine employé par la méthode intaleptique (endermique)».

— Dr. Broecx, de talentvolle praeses van de Geneeskundige Kring van Antwerpen, hield een rede over de beroemde dokter Van Baveghem uit Baasrode, waarvan hierna een korte inhoud :

«Dr. Van Baveghem, geboren Marckgrave lei te Antwerpen, op 2 december 1743, volgde de lessen aan het Collegium Medicorum te Antwerpen. Op 16-jarige ouderdom nam hij dienst als hulp-chirurg bij het leger, en bracht het tot «Chirurgien de bataillon». Hij huwde en vertrok naar Baasrode.

Zekere dag voerde hij een keizersnede uit, niettegenstaande grote koppen als Ambroise-Paré en Mauriceau er zich tegen verzetten en schreven : «Celui qui tentait de faire cette opération devait être regardé comme un homme sans aveu, comme un assassin». Ook de Hogeschool van Leuven verzette er zich tegen (Faculté de Théologie). Dr. Van Baveghem echter lukt triomfantelijk zijn keizersnede.

Dr. Van Baveghem was niet alleen een chirurg, maar tevens een wetenschappelijk waarnemer. Hij kaapte een prijs weg van de Academie de Médecine, met «Hoe de pataten voor het krollen te bewaren».

In 1789 behaalde hij te Leuven het diploma van «Licencié en Médecine». Zijn groot werk bestond uit «Verhandeling over de koortsen in het algemeen», doch bijzonder over «Rotkoorts en Rodeloop». Alhoewel polyglot schreef hij toch al zijn werken in het Vlaams».

Dr. Broecx vervolgde : «On singeait trop les médecins parisiens et ne parlait pas d'observateurs nationaux. C'était un polyglotte, mais aussi un écrivain flamand. Dr. Van Baveghem schreef voor de Vlamingen en geloofde in hetgeen Willems verklaarde : «Wie zijn taal verloochent, verloochent zijn eigen zelfstandigheid, zijn aangeboren aard».

Dr. Broecx eindigde zijn voordracht met : «Pussions nous former une union flamande pour l'avancement de la médecine. Formons-la,

Buiten de voordrachten kwamen er nog «38 Travaux manuscrits» binnen van correspondenten, nl. van :

au sein de la Société de Willebroek et répétons, excités par les mânes de Van Baveghem : En avant, la Flandre au lion».

— Dr. Schrey uit Rotterdam, die handelde over «Blennorrhée des nouvaux-nés».

— Dr. Lessing uit Berlijn over «Onzekerheid van de overlijdingstesten».

— Dr. Girandeaau uit Parijs over «Syphilis».

— Dr. Martin uit Parijs over «Fungus aan de aars».

— Dr. Roelands uit Rotterdam over «Tuberculosis».

Opvallend is het groot aantal vreemde hoogleraren, die er tuk op gingen, samen te werken met Willebroek, evenals de opname, in vlug tempo, van 20 nieuwe vreemde correspondenten, waaronder dokters uit Berlijn, Parijs, Rotterdam en Amsterdam.

Al de voordrachten werden door drie dokters bekeurd, die er een uitgebreid verslag over uitbrachten en waarvan de bespreking dikwijls aanleiding gaf tot een vinnig debat.

Talrijke geneeskundige kringen uit België en uit de vreemde, zonden hun annalen en tijdschriften.

Dr. Van Berchem eindigde zijn jaarverslag met te zeggen «Rappelez-vous que vous êtes des apôtres de l'humanité. Soyez aussi les sages du temps, en supposant qu'il y aura encore des sages».

— Dr. Luycx van Heist-op-den-Berg sprak een eigenaardige rede uit over «Le code moral de la médecine» en «La guerre acharnée que se font les médecins» en zegde dat de dokter moet zijn : «Vir probus medendi peritus». (Een eerbaar man vaardig in de geneeskunde).

— Dr. Verelst sprak een even eigenaardige rede uit over «Le type différentiel des maladies de la pratique médicale chez les campagnards et les citadins» en drukte op het feit dat «Les campagnards sont peu habitués de faire la nuit le jour» zoals de stedelingen.

— Dr. Oomen had het over de hygiëne en begon met «Quid medicina ? Nihil aliud quam consolatio». (Wat is de geneeskunde ? Niets

anders dan een troost). 't Is meer dan waarschijnlijk omdat de grove wantoestanden op hygiënisch gebied zo ontzettend moeten geweest zijn, dat dit probleem zo vaak werd aangesneden.

— Dr. Van Berchem maakte opmerkingen over «Les différences qui existent entre la médecine légale et la police médicale des villes et le plat pays». «De kindermoord en de dronkenschap komen meer voor op de buiten dan in de stad. De stedeling jaagt zich de eeuwigheid in door een kogel of door verstikking ; de plattelandsman verkiest de strop of de verdrinking ; kwestie van economie...».

— 1843 —

Op de algemene vergadering van juli 1843 had de Secretaris het over «L'utilité de l'établissement des Médecins cantonnaux dans le plat pays» en bekleog er zich over dat «Le médecin est mis dans le plus profond oubli et condamné à un ostracisme avilissant» en hoopte dat de kantonnale dokters ons zullen doen zeggen : «Homines ad deos nulla re propius accedunt, quam salutem hominibus dando». Wat wil zeggen : de mensen benaderen de goden niet dichter, dan door de gezondheid aan de mensen te schenken.

— Dr. Oomen sprak over de merkwaardige uitvinding van deze eeuw «De entstof tegen de variola» en gaf toe dat «La vaccination de Jenner a été plus utile à l'humanité que les découvertes de tout un siècle». Hij handelde ook over een gevaarvolle epidemie nl. over rode koorts en mazelen.

Dat men Willebroek in ere hield, wordt wel bewezen door het inzenden van 28 werken van Belgische en vreemde dokters uit Rotterdam, Alkmaar, Utrecht, enz.

Drie eminente ereleden vullen de lijst van 1843 aan :

— Dr. Nothomb, Minister van Binnenlandse Zaken

**DUVEL MOORTGAT
VERDUVELD GOED**

— De heer De Brouckère, Gouverneur van Antwerpen

— Prof. Baud uit Leuven.

Dr. Van Berchem en Dr. Verelst worden voor vier jaar herkozen. De Voorzitter dankte «l'élite de la population» die aanwezig was op de algemene vergadering, waaronder talrijke Mechelse dokters. Hij eindigde zijn rede, met nogmaals te drukken op het feit, dat men niet alleen in de grote steden aan wetenschap doet, maar zelfs op het platteland, en herinnerde er aan dat Hippocrates in het klein stadje Cos praktizeerde; Stol in een Hongaars dorpje, Lieuteaud te Aix en Zimmerman te Brug.

— 1844 —

De Voorzitter bracht verslag uit over het verlopen jaar en besprak de handschriften, ingezonden door 24 correspondenten, waaronder dokters van Heilbronn, Champeaux, Constance, Brésil, Leeuwarden, Lyon, Parijs en Toulouse.

68 nieuwe correspondenten werden aangenomen, waaronder hoogleraren uit Barcelona, Wenen, St.-Petersburg, enz. Hetgeen de Voorzitter deed besluiten: «Nos relations ont trouvé un nouvel et vaste aliment à l'étranger», en citeerde de 21 voordrachten, telkens gevolgd door het verslag van de oordeelkundige commissie.

— Dr. Bosteels handelde over «Les métorrhagies».

— Dr. Oomen verzette zich tegen het wegcijferen van het mercur door Iod. K.

— Dr. Thys had het over «L'hystérie et les préjugés relatifs à la grossesse».

Nieuwe prijskampen werden uitgeschreven. De eerste vraag was: Topographie et statistiques médicales des cantons ruraux d'Anvers. De tweede vraag: Caractères prédominants actuels des maladies. De handschriften moesten in het Latijn of in het Frans ingezonden worden en zouden bekroond worden met een gouden medaille ter waarde van 150 fr.

— Dr. Luycx zond een topografie in van Heist-op-den-Berg, met als epigraaf «Romae scribo et aero romano». (Ik schrijf te Rome en in Romeinse lucht).

— Dr. Petermans zond een topografie in van Kontich. Het was een merkwaardige studie over het verleden van Kontich.

De jury was nooit mals en de kritiek was dienvolgens zeer scherp. Beide dokter Luycx en Peutermans, ontvingen de medaille van tweede klas en de titel van correspondent.

Het jaar eindigde met een voordracht van Dr. Vandereeke uit Wichelen over zijn uitvinding «Un nouveau crochet-scie» voor de verloskunde.

— 1845-1846 —

Gesticht in 1835 vierde Willebroek toen zijn tienjarig bestaan. De Voorzitter herinnerde aan

art. 2 van het reglement, waaruit bleek dat Willebroek opgericht werd «Pour cimenter la bonne harmonie entre les membres et pour contribuer à leur instruction mutuelle et au perfectionnement de l'art de guérir». Op dat ogenblik telde Willebroek tweehonderd aangesloten geleerden, en onderhield de nauwste betrekkingen met 30 «Sociétés savantes».

Dr. Bulkens hield een geleerde lezing over «Les erreurs et l'empirisme en médecine» en begon met «D'une erreur peu importante en théorie, nait l'erreur la plus grande en pratique». 't Was een magistraal betoog om het charlatanisme duchtig onder handen te nemen.

Tijdens de vergadering van 8 december 1845 weigerde Willebroek zijn annalen samen te smelten met deze van Antwerpen. De voorwaarden van het drukkerscontract waren hier de oorzaak van.

Op dezelfde vergadering werden er een 20-tal handschriften besproken, waaronder deze van hoogleraren uit Freiburg, Madrid, Rotterdam, enz.

Op 6 januari 1846 werd er een eigenaardige rede uitgesproken in verzen, door Dr. Vanzwijgenhoven (10 bladzijden lang).

Gedurende het jubileumfeest (10-jarig bestaan) sprak Dr. Van Meerbeeck, opsteller van de «Gazette médicale» een merkwaardige rede uit over «L'esprit d'association parmi les médecins». Hij zette in met Vanzwijgenhovens vers: «Pour nous — bâtards d'ancêtres glorieux — La confraternité, n'est qu'un mot vide et creux».

Deze rede zou de annalen van onze Geneeskundige Kring niet ontsieren. 't Was een merkwaardige aanklacht tegen het gebrek aan eenheid en broederlijkheid onder de dokters.

De voordrachten volgden elkander op:

— Dr. Luitgarens (Zelee) sprak over «Une affection chronique de la moëlle épinière». Zijn therapie was wel typisch: 20 bloedzuigers op de gevoelige plaats en wervels «une eschare artificiel par le caustique de Vienne, plaie maintenue en suppuration par l'onguent perpétuel» en... genezing?

— Dr. Guépin uit Nantes zond een handschrift in over «L'extirpation partielle du globe de l'œil».

Op 4-1-1846 sprak Dr. Van Berchem, de eminente praeses van Willebroek, de enige plattelandsdokter die lid was van de Geneeskundige Academie te Brussel, een merkwaardige rede uit in de Academie ter verdediging van de cumul. Met algemeenheid van stemmen werd na het schitterend pleidooi van het Willebroekse lid van de Geneesherengenootschap, de wens uitgedrukt om de cumul af te schaffen. Er werd besloten deze wens aan de Minister over te maken, waar het verzoek, in de ministeriële kartons, tot op heden toe, is blijven sluimeren.

— Prof. Michaux van Leuven bedankte voor zijn opneming als correspondent. Tussen de nieuwe ereleden vinden wij twee ministers en de Gouverneur van Antwerpen, Teichman.

— Dr. Stacquez, hoofdgeneesheer van het be-
rucht interneringskamp van St.-Bernard (Hemik-
sem) sprak over een eigenaardige besmettelijke
ziekte, die reeds 15 maand duurde.

— Dr. Verelst, de Bomenaar, die Secretaris was
van de Willebroekse Kring, gaf «un exposé de
la constitution atmosphérique». De dokters
hechttten veel belang aan de weersgesteldenis
en het ontstaan van de epidemiën.

— Daarop volgde een merkwaardige topografie
van Willebroek door Dr. Van Berchem. Hij be-
gon met deze woorden van Hippocrates : «Anni
temporum ratio, ventorum aquarum, civitatum
situs terrarum differentiae, diaeta hominum dili-
genter a medico observanda». (Vert. : De ge-
neesheer heeft tot opdracht de gang der sei-
zoenen, de bewegingen der winden en van het
stromend water, de ligging van de steden, de
verschillende eigenschappen van de gronden, de
voedingswijze van de mensen, na te gaan). De
dokter haalde hier terloops aan dat het te Wille-
broek was, dat de Graaf van Egmont en de
Prins van Oranje, in een huis dat later het
«Gulden Vlies» geworden is, hun laatste bijeen-
komst hadden. Bij de aankomst van Alva, riepen
beide historische figuren op het ogenblik van
hun scheiding, elkander toe : «Adieu Prince
sans terre — adieu Prince sans tête».

Op 3 juni 1846 besprak men de ingezonden
werken voor de prijskamp : Service sanitaire
des indigènes dans le plat pays.

— Dr. Sovet uit Beauraing kaapte de gouden
medaille weg.

— Dr. De Ceuleneer van Dendermonde had als
epigraaf «Amen dico vobis, quamdiu fecistis uni
ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis» en
verkrede de tweede prijs.

Nog drie anderen werden bekroond en 15

Belgische dokters ontvingen de bronzen me-
daille.

Dr. Sovet was een dokter van uitzonderlijke
dimensie en leverde een merkwaardige studie
in over een historisch relaas omtrent de ver-
zorging der armen en de organisatie van de wel-
dadigheidsburelen.

Op 19 juli 1846 had de algemene vergadering
plaats.

Gedurende het banket sprak de laureaat Dr.
Sovet voor 53 aanwezigen een begeesterende
rede uit.

Nieuwe ereleden werden opgenomen : drie
volksvertegenwoordigers, arrondissementscom-
missaris Graaf Baillet de la tour, Dr. Vermylen
van Schriek, een Spanjaard en andere bekende
geleerden.

Een nieuwe prijskamp werd uitgeschreven :
Manuel d'hygiène à l'usage des habitants de la
campagne. Het moest opgesteld worden in het
Frans, in het Latijn of, voor de eerste maal, in
het Vlaams.

— Dr. Stacquez van St.-Bernard te Hemiksem
handelde over de tuberculosis.

— Een dokter sprak over de gevaarvolle epide-
mie die te St.-Amands woekerde. De dysenterie
sleepte er 166 doden weg op 1.036 zieken (een
dorp van 2.840 inwoners).

De Verslaggever zegde «L'opium a été em-
ployé avec succès et à doses vraiment énor-
mes». Pendant l'épidémie l'on enterrait 4 à 5
cadavres dans le même fosse.

Een merkwaardige ontdekking, die in de anna-
len van de heilkunde met gouden letters ging
opgetekend worden, was wel de anesthesie
door de ether. Zij bracht een echte omwenteling
teweeg, die de internationale geneeskundige
middens beroerde.

Daarop volgden het bekroond werk van Dr.
Luycx over de topografie van Herentals (een
merkwaardige studie en lezenswaardig) en en-
kele handschriften van :

DUVEL MOORTGAT VERDUVELD GOED

- Prof. Vanzetti - Moscou
- Dr. Sweich - Creusnach
- Dr. Désiderio - Venetië.

Onder de nieuwe correspondenten kwam Dr. Mirandolle, privaats dokter van de Prins van Oranje, voor.

De kring nam een zo grote omvang, dat het bestuur moest uitgebreid worden. Men voegde er aan toe : een ondervoorzitter, twee adjunct-secretarissen en een schatbewaarder.

— Dr. Detienne van Luik, zette in met «Ars medica est tota in observationibus» en bracht enkele gevallen voor van : Kindertetanie, Anasarque idiopathique, en luchtpijpontstekingen.

Volgden dan nog enkele voordrachten :

— Dr. De Coninck met «Observation de rétention d'urine, Tumeur de la prostate ; ponction de la vessie et ...guérison définitive».

— Dr. Leblus met «Topografie van Ekeren».

— Dr. Hélin dit Colson van Perwez schreef over «De la pleurésie et de la pneumonie chez l'adulte».

— Dr. Van de Poel, befaamd verloskundige van Puurs, had het over «La rétention du placenta dans la matrice» en leverde het bewijs dat de Willebroekse collega's ver gevorderd stonden op gynaecologisch gebied.

Wie de topografie van het kanton Herentals van de hand van Dr. Heylen wil lezen, zal er veel mee leren. Hij zegde o.a. dat de koude de driften beïnvloedt.

Een nieuwigheid deed zich voor : een nieuwe rubriek werd geopend : Un bulletin thérapeutique, met de laatste bevindingen.

Minister Rogier werd als erelid aangenomen.

— 1848 —

Dr. Van Berchem, man van formaat en door de natuur rijkelijk bedeeld met gaven en talenten, gaf een kort verslag over de wetenschappelijke actie van de kring. Voor de eerste maal kwam het «Bulletin Thérapeutique» op de dagorde, en men las dat de chloroform de plaats van de ether had ingenomen.

Dan volgde het lijvig handschrift van Dr. De Ceuleneer, humanist, historicus, wetenschappelijk aangelegd en fijn moralist.

Dendermonde telde reeds in de middeleeuwen vier hospita, waaronder een voor «onmanbare joncxkens».

Te Willebroek en te Boom mangelde het aan vroedvrouwen. Uit de briefwisseling met de Provincieraad van Antwerpen, blijkt het dat men een school wilde oprichten in het St.-Elisabeth-gasthuis. Het plan mislukte. «Elle alléqua pour motifs de son opposition, le désordre moral qui pourrait résulter du contact journalier des élèves sages-femmes avec les élèves chirurgiens internes et externes».

Dr. Vrancken citeerde een topografie van Berchem en begon «Fas sit, mihi referre (Ovid)». (Het weze mij geoorloofd weer te geven, hetgeen ik zelf gezien heb) ; en schreef «Quand on travaille sur les connaissances humaines, on trouve plus d'erreurs à détruire que de vérités à établir».

De vader van Dr. Vrancken moet wel de eerste dokter geweest zijn die te Antwerpen inentte tegen de pokken. Hij ontving de entstof van een Zweed, Dr. Lerchen, die ze in 1801 uit Engeland had medegebracht. Dr. Vrancken schreef ook enkele bladzijden over het bier, in het bijzonder over de beruchte «Uitzet» : «Nous regardons la bière comme salubre, elle tient le milieu entre les forces existantes trop échauffantes du vin et la force tempérante, trop refroidissante de l'eau. La bière éteint la soif, est plus ou moins nourrissante, excite doucement les reins et semble préserver de la goutte et des calculs urinaires. Cyprien, célèbre lithomiste du 15ème siècle, dit que sur 1.400 opérés, un grand nombre buvaient du vin et aucun de la bière».

Dr. Oomen had het over een ernstige epidemie van rode koorts en bekwaam merkwaardige uitslagen met «Tartre stibié et applications stibiés aux pieds». Hij had het aan de stok met Dr. Lamal uit Mechelen, en zegde «Amicus Plato sed magis amica veritas» en voegt er aan toe dat Willebroek geen «Société d'admiration mutuelle» was.

Volgden dan een reeks voordrachten :

— Dr. Van den Eede, veearts te Puurs, handelde over «L'empyème enkysté».

— Prof. Michaux schreef over «L'artère épigastrique».

— Dr. De Coninck publiceerde een studie over Pierre Van Elsacker, geboren te Loenhout op 28 maart 1725. Deze schreef in het Vlaams en in het Latijn. Van Elsacker schreef een merkwaardige studie over de dysenterie en raadde aan, de ziektestoffen hoe eerder hoe beter, langs de kortste weg, door ontlastende middelen weg te nemen. Wie nog iets vernemen wil over «Le choléra morbus asiatique» neme het jaarboek 1848 in handen en zal iets buitengewoons te lezen krijgen van de hand van Dr. De Coninck.

— 1849 —

Dr. Van Berchem gaf een uitgebreid verslag over de werkzaamheden van 1848 en besprak 23 voordrachten en Mémoires.

— Dr. De Coninck sprak over «Carie scrophuleuse de la clavicule» met genezing door levertraan.

— Dr. Duval, uit Argentan, behandelde oogkwetsuren uit hoofde vuurwapens.

— Dr. Fauconnier (Brussel) schreef over «L'action délétère du tabac sur les dents».

— Dr. Van de Poel sprak over «L'hydrocéphalie».

— Dr. Voet was overtuigd van de goede inwerking van het koude water.

— Dr. Hermus van Berlaar gaf een interessante topografie van het kanton Lier.

— Dr. Mazade (Anduse) zond een eigenaardige studie in over «L'apparition de maladies périodiques, dans le temps où règnent les fièvres intermittentes (l'épilepsie — l'hystérie — hémiplegie)» en die genezen werden door de kinine.

In 1849 moest de vergadering uitgesteld worden, daar de cholera overal woekerde.

«Le comité de salubrité publique» werd gesticht; hetgeen wij een gezondheidscommissie zouden noemen.

Zij bestond uit :

Dr. Van Berchem, Burgemeester - Voorzitter en verslaggever

De heer Vankeer, Schepen

Dr. Leblus

E.H. Gavarel, onderpastoor

De heer Peters, kandidaat-notaris - Secretaris.

— Dr. Escolar van Madrid, zond een handschrift in over de ziekte der mijnwerkers.

— Een Braziliaans dokter, Paulo da Roza, had het over «L'ophtalmie contagieuse et l'emploi de l'acétate de plomb neutre».

In de algemene vergadering sprak Dr. De Ceuleneer uit Dendermonde een magistrale redevoering uit en maakte de lof van de geneeskunde en dit terwijl de cholera woekerde.

Hij zette in met : «Principiis obsta, sero medicina paratur, Dum mala per longas involuere moras». (Weersta in het begin, telaat wordt het geneesmiddel bereid, indien de kwaal gedurende lange tijd is ingekankerd).

— 1850 —

Men begon met een samenvatting van enkele handschriften :

— Dr. Vanhalen (Roermond) schreef over «De differitis met zijn treurige gevolgen en nutte-

loze behandeling».

— Dr. Hélanditcolson, uit Perwez, sprak over «L'influence de la grossesse sur l'organisme de la femme».

Onder het motto «La propreté à l'égard du corps, est ce que la décence est dans les mœurs» publiceerde Dr. Swéron «Un manuel d'hygiène» die doorweven was met slogans, die nu nog veel waarheid bevatten :

— Otez les préjugés et tout le monde raisonnera (Kant).

— L'habitude est une seconde nature.

— Uit vader Cats

«Hebt gij een kwaat of vrijergh oog

Verbint het met de elleboog

Al die haar billen

Gewennen tot pillen

Haar neuze tot brillen

die mogen wel stillen

Haar malle grillen

Tenzij zij willen

Haar leven spillen

(Vader Cats was bijster geen vriend van de dokters).

In de vergadering van 1 mei 1850 besprak men de annalen van de Geneeskundige Kring van Boom. Het is opvallend hoe weinig de onderscheidene kringen gemeenschap met elkander hadden. Willebroek scheen de beste betrekkingen te onderhouden met Mechelen, die naar haar mening in deze jaren best aangeschreven stond.

Het bestuur werd herkozen :

Voorzitter - Dr. Van Berchem

Ondervoorzitter - Dr. Oomen

Secretaris - Dr. Verelst

Adjunct-Secretarissen -

Dr. Voet en Dr. De Coninck

Schatbewaarder - Dr. Van de Poel.

Men gaf lezing van een brief van Dr. Pons y Guiméra, uit Barcelona, die de titel opvroeg van «Correspondent» voor zijn ingezonden werken.

DUVEL MOORTGAT
VERDUVELD GOED

— «Les dix années de pratique civile ou les maladies épidémiques observées dans les Flandres» door Dr. De Ceuleneer, was een wetenschappelijk moment dat niet samen te vatten is. — Dr. Verelst gaf lezing van een werk «Ayant pour but de prouver la tendance des maladies de virer à l'intermittence».

Na een lang debat besloot men dat reuma, rode koorts, malaria, angina, markante ziekten van het ogenblik waren.

Toch krijgt men de indruk dat het persoonlijk werk van de dokters stilaan afnam.

— 1851 —

Voor een welgevulde zaal van officiële personen en dokters, bracht de welbespraakte praeses alweer zijn jaarlijks verslag uit over de 49 voordrachten en handschriften van 1850.

Hij citeerde ook nog dat op dit ogenblik België 99 onderlinge bijstanden telde, met 68.297 werklieden :

Provincie Antwerpen :	19
Kanton Mechelen :	1
Kanton Lier :	9

— Dr. Cornaz (Zwitserland) zond een uitgebreide studie over «L'albinisme» en vroeg aan de Willebroekse dokters «de lui communiquer des faits, soit de l'albinisme, soit d'autres anomalies congénitales des yeux».

— Dr. Oomen sprak op de algemene vergadering over «L'histoire des principales épidémies

Gestratificeerde KRASVRIJE
AANBOUWKEUKENS

2.900 fr. de lopende meter
nu in het bereik van **IEDEREEN**
dank zij de lage prijzen
en toch beste kwaliteit bij

WILLY OLBRECHTS

J. HAMMENECKERSTRAAT 44
KAPELLE-OP-DEN-BOS — TEL. (015) 71 13 51

Alles wordt op maat gemaakt volgens uw beschikbare plaats en al onze meubelen zijn van binnen en buiten met gestratificeerde platen van eerste keus.

qui ont régné en Belgique : épidémies pestilencieuses, la première en 1319, qui emporta le tiers de la population et la seconde qui fut tellement meurtrière qu'au dire des Historiens, l'ange exterminateur n'avait pas, du temps de Noé, fait tant de victimes».

Volgden nog enkele voordrachten :

— Dr. Verelst sprak over «L'eucoplégmasie guérie par le Nitr. de Pot».

— Dr. Voet handelde over «Opération Césarienne avec succès, malgré que la femme se débattait fortement».

— Dr. Saimblain (Mechelen) sprak over «La nécessité de modifier certains systèmes admis de nos jours» en zegde met Cicero «Non sibi se natum meminere homo, sed patriae, suis». (Nadat de mens geboren is, zal hij niet aan zich zelf, maar aan het vaderland en aan de zijnen denken). Eigenaardig waren zijn bemerkings over «L'analogie qui existe entre le régime animal et le régime végétal». Zes bladzijden vol filosofische opvattingen die wij zelden uit een dokters pen zagen vloeien.

— Dr. Van Berchem handelde over «La médecine homéopathique». Samuel Hanneman geboren te Neissen in Saksen (1773) leraar te Leipzig in 1799, was er de grondlegger van.

— Dr. Vanzetti (Moscou) zond drie werken in. Verder kwamen nog werken binnen van eigen bodem, nl. van Dr. Van de Poel, Dr. Verelst en Dr. Thys.

— 1852 —

Men publiceerde werken van Dr. Alloo «Végétations».

— Dr. Swéron handelde over «Les exacerbations respirales de la fièvre».

— Dr. Van Berchem handelde over «L'anus contre nature guéri par la seule compression».

— Volgde dan «Un mémoire couronné par la Société». Het was alweer Dr. De Ceuleneer uit Dendermonde, die het had over de besmettelijke ziekten.

— 1853 —

«Utilité, impartialité, économie : voilà la devise obligée du législateur et le trépied de tout institution», zo begon Dr. Watou zijn bekrond

**IN DE KANTOREN
VAN DE KREDIETBANK...**

...kan men de waarschijnlijk laatst geschreven studie van Dr Jozef Weyns, omtrent enkele aspecten uit zijn «Volkshuisraad in Vlaanderen», gratis bekomen.

Er werden 35.000 exemplaren van dit boekje verspreid, al raden wij alle Vaartlanders aan, direkt bij een in de buurt gelegen kantoor van de Kredietbank, dit gratis, maar «kostelijk» werkje op te halen.

werk, en «Quels sont les changements et les améliorations que réclame la législation médicale des campagnes en Belgique». Dr. Watou wou veranderingen brengen in de materiële toestand van de plattelandsdokter.

Willebroek bekoonde de dokter met «Une médaille en vermeil» en verklaarde dezelfde kwestie aan de dagorde te zetten in 1854, daar deze zaak «étant trop importante pour ne pas être disputée dans l'Arène célèbre de Willebroek».

Dr. Vranken werd ook bekroond met zijn handschrift «Topografie van het kanton Kontich». De tabak scheen de dokter bijzonder aan te belangen. Volgens Dr. Peima, een Nederlander, zou deze in 1690 de verzekering gehad hebben «qu'il pouvait prolonger la vie et conserver la santé» en hij besloot «qu'il ne pouvait assez engager les personnes des deux sexes à fumer». Dr. Vranken vertelde verder dat Diemberbroek geschreven heeft dat al de tabakhandelaars in Nijmegen en Londen aan de pest ontsnapten, hetgeen Dr. Vranken in twijfel trok.

Op 6 juni 1853 bracht Dr. Van Berchem voor de 18e maal verslag uit over de werkzaamheden van het verlopen jaar. Dit bewijst dat Dr. Van Berchem, sinds het ontstaan van de kring voorzitter is geweest. Hij besprak de 41 voordrachten en «Mémoires» van 1852. Willebroek scheen nog in volle bloei te zijn, en hij deelde mede dat Willebroek in betrekking was getreden met Valencia, Poitiers en Barcelona.

De praeses moest het overlijden melden van ondervoorzitter Dr. Oomen, Dr. De Coninck, Dr. Luycx, Dr. Baud en Dr. Cunier. Hij bracht een eresaluut aan de 18 dokters van Oost-Vlaanderen die aan tyfus bezweken waren.

Dr. De Ceuleneer zond een studie in over «Les mesures hygiéniques à observer dans les écoles» die 150 bladzijden beslaat.

Er werd vastgesteld dat de strijd om de materiële belangen stilaan de voorrang nam en een vermindering medebracht van wetenschappelijke bijdragen.

De worm van de ontbinding scheen in de vrucht te zitten, en men moest stilaan de doods-klok gaan luiden...

— 1854 —

Wie van pleiten houdt, kan 300 bl. lezen over de cumul. Dr. Van Berchem, enig lid van het platteland in de Académie de Médecine, debatteerde er en trachtte op prachtige wijze het verslag van Dr. Sauveur te minimaliseren. He-las, tevergeefs!

De Academie stemde een motie om de cumul te verbieden, maakte ze aan het Ministerie over, waar ze tot op heden, rustig ligt te slapen.

Wij zochten tevergeefs naar wetenschappelijk werk.

— 1855 —

Het is het laatste boek dat men terugvond en nog is men niet teweten gekomen hoe en wanneer Willebroek gevallen is. Naar alle waarschijnlijkheid moet er in 1861 nog leven geweest zijn, daar er toen een vraag gezonden werd aan Antwerpen, Boom en Aalst, om samen te smelten.

Er is sprake van een bijdrage van Dr. Gouverneur, een handschrift van een Zwitsers dokter, lange uittreksels van Geneeskundige tijdschriften, een «Manuel d'horticulture» van Eug. Van Berchem en het zijn de laatste stuiptrekkingen...

Men mag gerust aannemen dat hier iets onverwachts is gebeurd, waardoor de «Société de Willebroek» werd geveeld...

Hiermede eindigt de bloemlezing over de SOCIÉTÉ DE WILLEBROEK, de enige gemeente van Europa die het aandurfde, met deze van Boom, wetenschappelijke voordrachten te houden, uit te geven en ze uit te wisselen met de geneeskundige kringen van de grote steden.

Wij besluiten met aan de wetenschappelijke reus Dokter VAN BERCHEM, de enige plattelandsdokter, die in de Brusselse Academie zette, een eresaluut te brengen.

Dr. PAUL VAN DEN BRIL

**DUVEL MOORTGAT
VERDUVELD GOED**

Dr. Vandaele uit Willebroek heeft 800 wijwatervaatjes

Dr Vandaele heeft meer dan 800 diverse wijwatervaatjes in zijn bezit en in zijn slaapkamer hangen. Ze zijn uit biscuit, vieux Bruxelles, Delfts blauw of Saksisch porselein. Ze vertellen een ganse wereld. Ze brengen ons het verhaal van eeuwen Kristendom. Ze stellen ons in de mogelijkheid om te bladeren in «het boek van het leven» ...In dat unieke «wijwatervaatjesverhaal» met zijn zeemzoete engeltjes, zijn heiligharten-als-koekebrood. Met zijn Kruislievenheren en zijn droomschone Madonna's. Met zijn heilige vrouwen en zijn Cherubijnen met vleugeltjes in reliëf. Met vlak daarnaast die uitstralingen, die bloemen en al die guirlandes...

Het gebruik van gewijd water schijnt zeer oud te zijn. Geleerde boeken vertellen in dit verband dat de oude Egyptenaren en de Grieken hierin de lichtende voorbeelden waren, ook al werden ten tijde van de Romeinen, aan de ingang der tempels, groteske waterkommen geplaatst, waarin de van het offeraltaar afkomstige asse, zeer kwistig werd rondgestrooid. Op het einde van de tiende eeuw kwam het gebruik in voege om gewijd water naar huis mee te nemen. De Kristenen besprenkelden hiermede zichzelf, de velden, het vee en de eetwaren. Vermoedelijk werden in deze periode, de eerste wijwatervaatjes vervaardigd, ook al is er uit die tijd niets overgebleven. Door hun broosheid hebben zij nooit de twintigste eeuw weten te halen. De oudst bewaarde, zijn de Spaanse, in goudluster van Manises uit de 16e eeuw en de Italiaanse faïence van Deruta en Faenza, die uit de 15e en de 16e eeuw dateren. Hun algemene vorm lag aan de basis van dat wat later in de Nederlanden tot stand kwam...

Dr Vandaele loodst me mee naar boven, naar zijn slaapkamer, waarin hij, op blauwe en op bleke muren, zijn eigen wereld heeft opgehangen. Zijn eigen kleine droomwereld - vol - wijwatervaatjes, die wit worden uitgespeeld op het blauw van de muren, of die — ...wanneer ze donkerder van toon zijn... — kontrasteren met de bleke achtergrond van de kamer.

Maar hoe kom je aan zo'n rijkdom? Hoe kom je, op minder dan 10 jaar, aan 800 wijwatervaatjes? Je stelt jezelf zo'n beetje van alles voor en je vraagt je af hoe die 40-jarige dokter dit alles bij elkaar heeft gekregen...

Dan laat je Dokter Vandaele vertellen. En dan verneem je, dat alles begonnen is met het afbreken van het «Oudmannekenshuis» van Mechelen.

— Ik had er enkele cliënten die ik er af en toe ging bezoeken. Eens op een keer kreeg ik van zuster overste te horen dat men vrij vlug met de afbraak ging beginnen. Ik vond dat magnifiek toen ik vernam wat daar allemaal inzat. Al die antikwiteiten en zo. En die wijwatervaatjes in die «Oudemensenzalen»... Ik vroeg of ik er enkele mocht meepakken. Alzo kreeg ik er een twintigtal in mijn bezit. Zo ben ik begonnen. Met dat twintigtal. Met dat begin van mijn kollektie... Dat is nu een tiental jaren geleden. Dat was in het begin van mijn «doktoorderij»... Uit die tijd dateren mijn schoonste antieken. Mijn authentieke antieken.

Dr Vandaele verzamelt omwille van de schoonheid van het voorwerp. Hij apprecieert vooral die wijwatervaatjes waarin het engelenmotief aanwezig is. En hoe meer hij er verzamelt, hoe meer zijn interesse naar al die engeltjes gaat. Maar misschien komt dat, omdat hij «engelen van kinderen» heeft.

Wat Dr Vandaele wil, moet een esthetische waarde hebben. Hij wil iets dat schoon is. Hij wil geen doodgewoon plankje met een kruisje erop en een vaatje eraan. Hij wil wijwatervaatjes vol volkse zeggingskracht. Hij wil de pracht en de praal van eeuwen vergane devotie om zich.

Dr Vandaele liep vele koopdagen af. Hij stuurde de wagen geregeld naar de «Brusselse Vlooiemarkt»...

— Ik stak dan telkens 500 fr. op zak. Ik zegde dan tegen mijn vrouw: ik ga weer wijwatervaatjes kopen! Als ik terugkwam had ik er 3 of 4 bij. Toen was dat mogelijk. Nu mag je de prijzen met tien vermenigvuldigen...

Dr Vandaele is in Vlaanderen niet alleen als verzamelaar. Hij heeft concurrentie in het Waasland, waar mevrouw Leonie Van Goethem-Van Vlierberghe uit De Klinge, er eveneens een 800-tal heeft. En in Brussel, waar een zekere meneer X, er meer dan 3.000 bij elkaar wist te brengen. Dat is voor Dr Van Daele een voordeel en een nadeel. De jacht is open. Als hobby wordt het een dure zaak. Al zijn daar, tijdens de voorbije jaren, al die vriendelijke patiënten uit het Willebroekse Vaartland geweest, die hem in

totaal een honderdtal wijwatervaatjes bezorgden. Wijwatervaatjes vol zachte kleuren en een diversiteit die ons meteen verklaren dat er van een streekverbondenheid nooit spraak was. Want er is veel geweest. Maar er werd veel gebroken, vergruisd en vernietigd. In dat wat blijft ligt er een zeker heimwee naar het verleden. Ook al heeft Dr Vandaele, in deze zo rijke verzameling, waarvan de meeste stukken uit Vlaanderen afkomstig zijn, zijn ogen ook op het buitenland laten vallen. Wat hem, via de goede zorgen van familieleden en vrienden die haast jaarlijks de grens overtrekken, aanwinsten uit Amerika, Rusland, Spanje en andere landen heeft opgeleverd.

In Dr Vandaele's kleinste wijwatervat is het onmogelijk je pink te steken, maar in het grootste dat hij heeft, steek je je volle hand.

— Ik haalde het bij een verre nonkel in Brussel. Bij een afbraak. 't Lag bijna op het stort. Doe mee, zei men, dat het uit onze ogen is. Het is het pronkstuk uit mijn kollektie. Het stelt Johannes de Doper en de engeltjes voor. 't Kan zelfs verlicht worden...

Dr Vandaele wordt door al die wijwatervaatjes geflankeerd wanneer hij slaapt.

— En dat ontwaken, tussen al die tegen de muur geprikte vaatjes vol engeltjes met hun lange haren en hun lieve gezichtjes ?

Pasteitjes en vlaaien vindt U overal, maar wil U eens iets fijn, dan moet het van het modernste bakkertje zijn.

Als U er éénmaal hebt van genoten, zult U beslist nergens meer kopen.

Proef en vergelijk de moderne kwaliteit en U zegt onvermijdelijk :

Oh, hoe heerlijk fijn, dat kan niet anders dan van Freddie zijn !

BROOD- en BANKETBAKKERIJ

F. MOEREMANS-MOONS

DORPSTRAAT 47 - BLAASVELD

Tel. (031) 86 73 18

Aan huis bestelling

— Dat is een van mijn beste momenten de zondagmorgen. Dat wakker worden... Dat rustig kijken naar al die wijwatervaatjes... Want allen hebben hun eigen verhaal... Ik weet van wie ze komen en van waar ze komen... Ik laat niet toe dat iemand ze van de muren neemt, dat men ze afwast of afstoft... Dat is een werk dat ik jaarlijks zelf doe... Dat is één dag werk. Dat proper maken. Dat nakijken van al die draadjes en al die engeltjes...

Dr Vandaele haalde het gros van zijn kollektie ergens in Hasselt. Hij had in de krant gelezen dat een verzamelaar «wegens vertrek naar het buitenland» zijn wijwatervaatjes van de hand wilde doen. Met 10.000 fr. op zak stevende hij er op een zaterdagnamiddag op af. Al bleek zeer vlug, dat Dr Vandaele geld te kort en ogen te weinig had, om een deel van die samengebalde schoonheid, naar zijn eigen verzameling over te hevelen. De dag daarna is hij terug naar Hasselt gereden. Om zijn eigen verzameling meteen met 200 eksemplaren te zien aangevuld.

Dr Vandaele houdt van complete vaatjes. Hij weert diegene, die een voetje missen, of die er bijstaan met een gebroken vleugel. Hij houdt niet van het simpele alledaagse, maar van de ingewikkelde structuren in die vaatjes. Hij houdt van de verfijning en van het fijne...

De wijwatervaatjes worden niet meer gebruikt. Slechts enkele keren vond Dr Vandaele een uitgedroogd sponsje terug. Maar wijwater ? Nee, nergens één vochtje gevoeld !

Van de Zusterkens van het Klooster van Willebroek kreeg hij er eens een dertig à veertigtal cadeau.

— Ze lagen op zolder. Ze waren nog ingepakt. Ze waren nog nooit gebruikt geweest. Zuster Philomena heeft ze me op zekere avond gebracht...

Dr Vandaele praat met liefde en met een zekere gezelligheid over al die wijwatervaatjes. Hij heeft er in koper en op hout gemonteerd. Hij heeft er die in oesterschelpen werden ondergebracht. Hij heeft er een waarin een porseleinen visje zwemt.

Dr Vandaele heeft een rijke verzameling wijwatervaatjes bij elkaar weten te brengen. 800 is een getal dat tot de verbeelding spreekt. Al speurt hij verder, naar die vele «schatten», die nu nog onder de Willebroekse stofflagen liggen, maar die misschien, tijdens de komende jaren, een gloednieuwe eigenaar krijgen. Een eigenaar die hen zachtmoedig ter hand zal nemen, die hen zal keuren, bekijken en ontleden en die hen dat lange verhaal zal laten vertellen. Dat zeer lange verhaal van het Kristendom, met zijn scherpe en met zijn zo broze kanten.

KAREL DE DECKER

't Vaartland

HEEMKUNDIG BEKNOPT BEKEKEN

WILLEBROEK VERKOOS PRINS CARNAVAL '74.

— Op zaterdag 9 februari trok de Willebroekse bevolking voor het eerst ter stembus, om Prins Carnaval '74 te kiezen. Er waren 5 kandidaten. Johnny Pubb Nonclercq, voorgedragen door F.C. Willebroek, haalde het op zijn tegenstanders Albert «De Lekkerbek» Vermeeren, Marcel Van Neck, Willy Cauwenbergh en Harry De Munter. Er was een geweldige opkomst en een verkiezingsstrijd die door «den volke» gevolgd werd.

Alle inwoners van Willebroek, die de ouderdom van 16 jaar hadden bereikt, werden op vertoon van hun identiteitskaart, ter stemming toegelaten.

Wat meteen het einde van een traditie werd. Een traditie die er in bestond, dat Prins Carnaval, tijdens het verkleed Carnavalbal, dat telkens de 2e zaterdag van februari plaatsvond, voor één jaartje verkozen werd.

● **CARNAVALSTOET TE WILLEBROEK.** — Op zondag 31 maart, trok de Willebroekse Carnavalstoet voor de 28e maal door de straten. Er waren meer dan 2.000 deelnemers in die stoet. Prins Carnaval 1974 Johnny Pubb I, gooiden samen met

de Gilde der Willebroekse Prinsen, 5.000 kg karamellen tussen de toeschouwers uit.

● **CHIRO WILLEBROEK ST-NIKLAAS** vierde tijdens de voorbije februarimaand, haar 35-jarig bestaan.

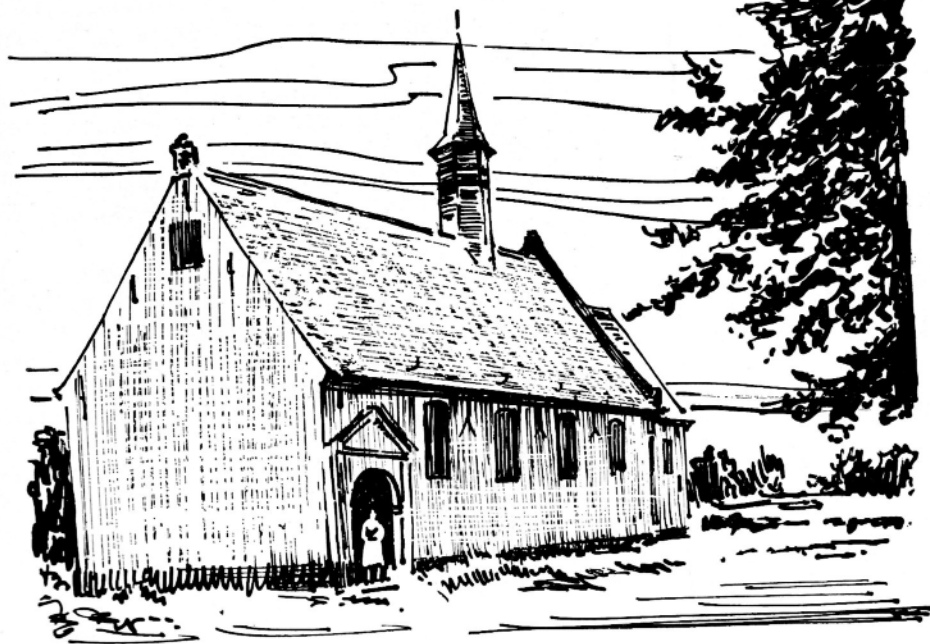

● **«IK HEB JE LIEF...» IN DE BELANGSTELLING.** — «Ik heb je lief, mijn Willebroekse Vaart...» naar tekst van medelid Frans Emmerechts uit Willebroek en op muziek van Jef Drutti, werd op 3 maart jl. door Freddy voor het eerst bij Jo Lee-mans gezongen. Op 20 april 1974 speelde de Kon. Fanfare «Concordia», o.l.v. Jean Segers, het in de Molensteen te Tisselt.

ST-KATHARINAKAPEL VAN RUISBROEK KREEG VREEMDE BEZOEKERS.

— In de Sint-Katharinakapel te Ruisbroek werd tijdens de voorbije meimaand het heiligenbeeld ontvreemd. In deze oude, zeer landelijke, maar desondanks langs de binnenkant erg onaantrekkelijke kapel, is er nog veel te doen. Misschien iets voor 1975, het «Europees Jaar van het Architecturaal Patrimonium» ?

KAREL DE DECKER

KULTURELE VERENIGING BELGISCH POOLSE VRIENDSCHAP VIERDE 10-JARIG BESTAAN. —

Op zaterdag 11 mei 1974 was het dag op dag 10 jaar geleden dat de stichtingsvergadering van deze vereniging plaatsgreep. Dit in aanwezigheid van de heren Burgemeester Van Winghe, schepen De Boeck, gemeentesekretaris Fromont, Politiekommissaris Hellemans, Brandweerkommandant Ir. Peeters, en de heren Waszcuk, consul-generaal; Slavinski, Vice-consul en Milewski, consulair attaché van de Volksrepubliek Polen. Het was oud-schepen J. Borghijs die de aanwezigen verwelkomde en mededeelde dat hijzelf tot voorzitter van de Belgisch-Poolse Vriendschap was verkozen met als sekretaris de heer W. Kowalski en als ondervoorzitters de heren M. Franckaerts en K. Raczak terwijl de functie van penningmeester werd toevertrouwd aan M. Kopydowski.

Er werd een herdenkingsbrochure uitgegeven en een feestavond ingericht.

Voor heemkundigen dit als toemaatje : Willebroek in het Pools, is gelijk aan... **Willebrocku !**

DE KON. FANFARE «ST. CECILIA» UIT LEEST 75 JAAR JONG. —

De Kon. Fanfare «St. Cecilia» uit Leest, die in de volksmond «De Blekken» wordt genoemd, vierde van 19 tot 26 mei haar 75-jarig bestaan. Er kwamen 2700 muzikanten en duizenden toeschouwers naar de 60 muziekverenigingen kijken en luisteren.

50 JAAR CANNAERTS-REIZEN. —

Gelezen in Ons Willebroek van 16 augustus 1974 : Er werd gestart op 15 augustus 1924, nu 50 jaar geleden, met 'n verbinding om de twee uur, van 's morgens 7 u. tot 's avonds 22 u. De prijs was dan 50 centiemen voor 'n opstap en 2 frank voor een volledige rit.

De eerste dagen reden familieleden mede om volk te lokken, doch na 14 dagen was het Kalfortkermis en de heer Florent Cannaerts beloofde aan de kermisvierders om het half uur te rijden naar Kalfort. Hij vervoerde die dag na verzorging van de lijn Mechelen-Willebroek, circa 300 man, en dit tot half vier 's morgens...

INDUSTRIEMOLOCH SPAART KLEIN-WILLEBROEK. —

Wij kregen een hart onder de riem vanwege Gazet van Antwerpen (29 juli 1974), die via de pen van Rob Siebens, ons eigen erfgoed helpt verdedigen.

Wij komen hierover in volgend nummer uitvoerig terug.

LACHEN IN ONS BEROEP

Al eens een (auto) ongeval gehad ?
Dat ongeval schriftelijk doorgegeven ?
Gelet op mogelijke dubbelzinnigheden ?
Hierna enkele losse grepen uit bestaande ongevals-aangiften. Natuurlijk naamloos ! Aan U ze dubbelzinnig en/of komisch te vinden.

- «Tegenpartij stond stil voor het huis van zijn vriendin nr : 4».
- «Ik reed op de baan naar St. Niklaas, toen ik plots op een onverlichte koe botste».
- «Van uit mijn positie kon ik onmogelijk zijne linkerflikker zien branden hebben».
- «Ik heb inderdaad een meid en een werkvrouw, maar ik had toch gevraagd ze allebei te laten dekken. Mag ik U verzoeken na te gaan, of mijn agent zijn werk wel goed deed ?».
- «Hij botste tegen mijn deur. Mijn vrouw had het zien aankomen, want ze zei efkens ervoor : Pas op want die is zo zot als iet».
- «Hij knotste tegen drie stilstaande auto's en knots ik had het ook zitten».
- «Mijn echtgenote stond stil, en zonder dat ze het wist zat tegenpartij er van achter op. Het was een zware slag. Gans hare koffer was ingedrukt, en een stuk van haren uitlaat vond ze nadien nog in de gracht».
- «Zo zijn er mensen die wel een degelijke ongevalsaangifte kunnen doen, maar die niet weten dat een autoverzekering, wel veilig, 10 % voordeliger in premie kan zijn».
- «En zo zijn er jonge zelfstandigen, die niet weten dat er mutualiteiten zijn, die hun, bij werkonbekwaamheid door ziekte of ongeval, tot 1.000 fr. per dag uitbetalen. Ja ! En dit tot hun 65 j. (6 dagen per week A.U.B. !) voor een bijdrage die de helft goedkoper is dan bij verzekeringsmaatschappijen».
- «En lach niet als wij U zeggen, dat 8 op 10 van die jonge beginnende zelfstandigen, door onwetendheid, zich verkeerdelijk in orde stellen met hun sociale-wetgeving-inschrijving en hierdoor duizenden franken teveel aan sociale bijdragen betalen».
- «En geef toe dat zelfs 90 % van onze jonge intellectuelen, hun meest interessante bronnen en formules van lening niet kennen... omdat het tenslotte hun beroep niet is».
- «Dat er verschillende jonge zelfstandigen zijn, die dringend een goed fiskalist-boekhouder nodig hebben».
- «Dat zij misschien aanvoelen, dat wij meer dan «alle verzekeringen» doen».
- «Dat wij inderdaad tegelijkertijd raadgevers zijn, voor alle problemen met financieel karakter, en dat een groot deel van die raadgevingen, gratis bij wijze van service, aan ons klienteel gegeven worden».
- «Dat wij ons hoofdbureau te 2638 Reet hebben - Clemenshoek 16, telefoon : (031) 88 20 31 en een speciaal bureau voor autoverzekeringen te 2650 Boom autostrade (Antwerpsestr. 258 - aan den barreel - Tel. : (031) 88 40 48)».
- «Dat wij ook bijbureaus hebben te Leuven en te Brussel, en klienten in elke vlaamse stad en bijna in elk vlaams dorpje...»

Steeds welkom.
STAF SOMERS

In naam van :

«GROEP STAF SOMERS-LAURIKS»

REISBUREAU

Mondial Tours

MARCEL DE REYS & ZN

Kapellebaan 66 - 2931 LEEST

(500 m van brug Kapelle-op-den-Bos)

Tel. (015) 71 14 76 en 71 17 82

Verg. A 1235

staat tot uw dienst voor reizen :
per vliegtuig - trein - boot - autocar
eigen wagen
verhuring appartementen
bespreking van hotels
groepsreizen

Agent van :

Airtour, Centrair, Suncomfort,
Sunair, Yougotours, Britour,
Centratours, Apartair, Immotours,
Navytour, P & O lines, Transair,
Europatours, Europabus, Escotours,
KD Lines, Ten Bel, Flamingotours,
Succestours, Romaniatours,
Autotour, enz...

Autocars van 17 tot 50 pl.

Brochures GRATIS op verzoek verkrijgbaar.

JOZEF WEYNS IS NIET MEER

Met het heengaan van Jozef Weyns, op 15 juli jl., heeft Vlaanderen een van zijn vermaardste volksdeskundigen verloren. Stichter en conservator van het Openluchtmuseum van Bokrijk-Genk, heeft Dr. Weyns van dit laatste de «tuin van de Vlaamse volkstradities» gemaakt. Zijn hele leven en werk wijdde hij aan de studie en de vrijwaring van dit kostbaar en op onze dagen bedreigd erfgoed. In zijn vele boeken zoals «Het Verhaal van ons Huis», «Het Bakhuis in Vlaanderen», in «Brieven uit mijn Bakhuis» en in zijn nog talrijker artikelen bracht hij op zijn gemoedelijke en menselijke manier verslag uit over de wereld van de volksgebruiken, de ambachten en vooral het bouwbedrijf, zonder ooit aan boekenwijsheid te doen.

Een laatste werk dat thans ter perse ligt, is de som geworden van het wetenschappelijk vorsingswerk van Dr. Weyns. Het gaat hier om een monumentaal werk in vier delen, samen ongeveer 1.600 bladzijden, gewijd aan het Volkshuisraad in Vlaanderen - Naam, vorm, geschiedenis, gebruik en volkskundig belang der huiselijke voorwerpen in het Vlaamse land, van de middeleeuwen tot de eerste wereldoorlog.

Om die vier delen te kunnen schrijven heeft de auteur het meubilair van alle Vlaamse musea en van tal van privé-collecties geïnventariseerd. Hij heeft talrijke successies uitgepluisd (van 1328 tot 1921); daarenboven heeft hij de vakliteratuur doorgenomen, vele mondelinge getuigenissen opgetekend en de schilderijen van oude meesters, voornamelijk van Bruegel, grondig bestudeerd.

Volkshuisraad in Vlaanderen - Naam, vorm, geschiedenis, gebruik en belang der huiselijke voorwerpen in het Vlaamse land, van de middeleeuwen tot de eerste wereldoorlog door Dr. Jozef Weyns (in te tekenen bij de auteur, Herkenrodeplein 1 - Genk-Bokrijk), 4 delen, 645 tekeningen van de schrijver, 364 zwart/wit en 24 kleurenfoto's. Prijs 4.500 BF.

DE INTEGRALE TEKST, ZOALS DIE VOORKOMT OP HET DOODSPRENTJE VAN DR. JOZEF WEYNS

«Dit is de nagelaten levenssamenvatting eigenhandig geschreven dóór en bij wijze van nagedachtenis ààn JOZEF WEYNS,

echtgenoot van Paula Mijlemans.

Ik ben geboren uit een Kempisch boerengeslacht. In mijns vaders huis, bij mijn ouders, heb ik mij geborgen gevoeld, zo lang vader en moeder hebben geleefd. Mijn ouders zijn mijn beste vrienden geweest.

Nu verlaat ik een wereld waarin het mogelijk is geworden dat kinderen denken die geborgenheid in het vaderhuis te kunnen missen waarin het voortbestaan van het leven zélf niet meer zeker is.

Ik heb van mijn Vlaamse Volk, aan welks zaak ik mij hartstochtelijk heb verknocht gevoeld, een bepaald kuiturbesit willen redden; ik heb een heemstee gebouwd om aan mijn nageslacht de geborgenheid te verzekeren die ikzelf behoefde en beleefde; ik heb enkele schriften nagelaten waarin ik evenzeer mijn hart als mijn weten heb neergelegd. Nu verlaat ik deze wereld in de angst of het allemaal zin heeft gehad en of daaraan nog waarde zal gehecht blijven.

Ik ben gelukkig geweest «toen ik verheugd was in mijns vaders huis». Ik was gelukkig in mijn jong gezin. Ik was gelukkig, toen ik met bezielde geestdrift waarde uit ons volkse verleden kon bijeendragen om ze te behoeden; in datzelfde oord, echter, is mijn menselijk tenondergaan begonnen. Ik ben gelukkig geweest met de ettelijke trouwe vrienden die ik, mijn leven door, heb gehad en behoeden.

Moge het Eeuwige Beginsel, dat ergens het leven heeft aan de gang gebracht, het leven op deze aarde en van mijn geliefde volk niet laten tenondergaan. Moge een stukje eeuwigheid bewaard blijven in wat ik heb gedaan en voortgebracht. JW.»

VERENIGINGS- NIEUWS

Onze grote herinnering aan een groot man : Dr Jozef Weyns, de centrale figuur, die ons zo onderhoudend en zo innemend onderhield op onze «Vaarttentoonstelling», op 21 april 1973.

BOKRIJK-REIS WAS AFSCHIED NEMEN VAN Dr JOZEF WEYNS

Zaterdag 22 juni jl. ging de Heemkundige Kring van het Vaartland op reis. Op Bokrijk-reis ! Met een autocar die door feestleider Gilbert Heyvaerts, via Scherpenheuvel, naar Bokrijk werd gestuurd.

Wij kregen er een inleiding en een welkom van Konservator Dr Jozef Weyns, die zich alles behalve voelde, maar die ons toch dit plezier nog wilde doen.

— Dit Bokrijk wordt mijn dood, vertelde hij ons. Dit Bokrijk heeft me lichamelijk gekraakt.

Hij toonde de drukproeven van zijn «Volks-huisraad in Vlaanderen», waaraan hij druk bezig was. En hij kwam mee, omdat hij het had beloofd. Hij vertelde van toen, van veel vroeger. Hij vertelde dat ganse Bokrijk-verhaal, dat volkse verhaal van zijn eigen volk. In wat hij zegde lag er de humor, die uit het leven komt, en die men in geen boeken hervindt...

Hij was ons, op zaterdag 21 april 1973, in «De Schouwpijp» te Willebroek komen toespreken, ter gelegenheid van de «Vaarttentoonstelling» aldaar. En hij was gelukkig, omdat hij nadien, in Restaurant «Espero» te Willebroek, voor het eerst in zijn leven, de Willebroekse schep had kunnen proeven.

Hij was, toen Louis Schurmans met zijn Brouwerijmuseum begon, de heemkundige bevoegde stem, die het nooit teveel vond, om zowel raad als didactisch materiaal te geven.

Hij was de heemkundige topstem uit dit heemland dat hem was en dat van ons is...

Leve de lol, doe ze nog eens vol, in het Willebroekse Brouwerijmuseum.

In Zie Nr 35, in het nummer van 30 augustus 1974, verscheen onder bovenvermelde titel, een reportage over 4 bladzijden, die 4 kleurplaten en 6 zwart-wit opnamen bevatte. In een fris geschreven verhaal vertelt Karlo Zobell ons alles over «onzen tweeden huis», t.t.z. de tweede thuis van de Heemkundige Kring van het Vaartland.

HISTORISCHE WANDELING TE HEFFEN WAS EEN HOOGTEPUNT

Al met al werd «Heffen» een meevaller. Want er was zon en een zee van volk. En er waren al die door Jos De Keersmaecker op gang gebrachte evenementen, die door zijn toedoen, een folkloristisch tintje hadden gekregen. Een tintje waarvoor zowel de kinderen (die mokskes en snoepgoed kregen), als het publiek (dat vergast werd op Annemarieke's fraaie dansen en dito klederdracht), applaudiserend begrip opbrachten.

Tijdens de wandeling, die kort na de openverklaring van de tentoonstelling Jan Huys en Jo van Beersel, een beetje schuchter van start ging, lieten zowel Jos De Keersmaecker als Jan De Wit zich historisch uit, om al wat er in vroeger tijden om en rond Heffen gebeurd was. Want er was belangstelling en er kwamen belangstellende vragen, vooral vanwege de jeugd...

Toen nadien, aan de Kapel van O.L.Vrouw ten Doorn, de laatste woorden werden gezegd en het a-capellakoor uit Breendonk, zeer kunstvol gezongen had, was iedereen, en waren de meer dan 200 wandelaars en heemverbonden-voelende-Vaartlanders met z'n allen akkoord dat Heffen iets had geboden. Iets dat wij voordien zomaar voorbij waren gegaan...

JAN VAN LINDEN OVERLEDEN

Jan Van Linden, koster-organist van de Sint-Niklaasparochie te Willebroek, ontviel ons op 1 augustus jl. Hij was pas 60. Hij was lid van de Heemkundige Kring van het Vaartland. Hij had zowel belangstelling voor de lokale Sint-Niklaaskerk, als voor de alledaagse-dingen-des-levens, die in zijn Vaartland gebeurden.

Langs deze weg hernieuwen wij, aan mevrouw Van Linden en haar familie, onze deelname in dit zo grote verlies.

KAREL DE DECKER

IN MEMORIAM ARTHUR HUYS

BURGEMEESTER DER GEMEENTE HEFFEN

Heffen, 7 november 1911 — † 24 juni 1974.

Met ontroering wijden we deze nagedachtenis aan wijlen de heer Arthur Huys, burgemeester der gemeente Heffen.

Als eenvoudige volksjongen, maar begaafd met een uitzonderlijk verstand, grenzeloze werkracht en vastberadenheid, had hij de hoogste toppen als ambtenaar betreden. Hij was erekabinetchef van de Minister-Staatssecretaris voor Streekeconomie, Directeur-generaal in het Ministerie van Economische Zaken en regeringscommissaris.

Uit het volk gesproten heeft hij echter nooit de band die hem aan dit volk snoerde verbroken. Een groot man is bescheiden en zoekt geen spectaculaire daden en betracht geen ijdel imago. De stille inzet en offervaardige dienstbaarheid aan zijn volksgemeenschap kenmerken zijn edele geest en gouden hart. Gans zijn leven getuigde voor zijn sociale bewogenheid. Al wie hem heeft gekend en niet voortgaat op de bedrieglijke schijn of waardeloos oordeel van kleine lieden, maar meet volgens de eeuwige maatstaf van de blijvende innerlijke waarden, zal met heimwee terugdenken aan het stralend voorbeeld van onkreukbare rechtvaardigheid, nauwgezette plichtsbetrachting en hechte, trouwe liefde die zijn leven sierend vulden.

Zijn doodsantje vermeldt terecht : «Aan de economische ontplooiing van Vlaanderen heeft hij gans zijn leven de beste krachten gewijd. Voor ontelbare mensen uit alle hoeken van het Vlaamse land was hij een toevluchtsoord voor al hun moeilijkheden en problemen. Zij allen zullen zich hem herinneren als een man die uit plichtsbesef en bezorgdheid om de evenmens vaak zichzelf heeft vergeten».

Voor zijn dorpsgenoten was hij zestien jaar lang een bezorgde vader en de dagelijkse toevlucht en dan zeker voor de eenvoudige man, die nooit ongetroost of zonder hulp van hem wegging.

We delen in de treurnis van zijn achtbaar gezin, zijn stille trots, om zijn vroegtijdig heengaan. Het kostbaarste erfdeel dat een stervende echtgenoot aan zijn duurbaren kan achterlaten is : de getuigenis van een onberispelijke levenswandel, van trouwe plichtsvervulling en dienende liefde. Dit alleen volgt ons.

Met waardigheid en stille gelatenheid, in het volle besef van het onvermijdelijke is hij de eeuwigheid ingetreden.

De Heemkundige Kring van het Vaartland brengt hulde aan zijn nagedachtenis en beseft maar al te wel wat steun en medewerking hij aan deze grote en dienstvaardige man heeft verloren. Met zijn grote intelligentie had hij de bedoeling en het belang van de historische dag te Heffen, door onze vereniging gepland, onmiddellijk onderkend. Het is echter wel jammer dat hij zelf deze kulturele gebeurtenis voor zijn duurzame gemeente, zelf niet meer mocht meebelevan.

We voelen nog zijn laatste warme handdruk en zijn ultieme administratieve daad was de tekst, die hij zwaar ziek reeds, opmaakte om deze historische dag aan de bevolking mede te delen en hem in hare belangstelling aan te bevelen.

Spijtig genoeg kon deze tekst in ons speciaal Heffen-nummer niet meer worden afgedrukt.

JOS DE KEERSMAECKER
voorzitter

WILBROEK
HEEFT NIET ALLEEN
TYPISCHE
STRAATKAPELLEKENS
HET HEEFT OOK EEN

BROUWERIJ- MUSEUM

DAT TIJDENS DE
Jaarmarktdagen
OP 26. 27 en 28 OKTOBER
VRIJ TOEGANKELIJK IS

Traiteur Guy

gastronomie naar maat
voor elke gelegenheid :
feesten — recepties — diners

Specialiteit van barbeque

voor kleine of grote gezelschappen
steeds dezelfde hoge kwaliteit
dezelfde voorname service
100 % tevredenheid — logische prijs

BESTELLINGEN - INLICHTINGEN - BESTEK

Traiteur Guy

WESTVAARTDIJK 31 KAPELLE-OP-DEN-BOS

Diploma hotelschool

Feestzaal ter beschikking

Dit is ook in 1974,
in het Jaar van de Folklore van tel :

Voor «KAREKOLLEN» lekker en fijn,
moet ge bij

Lea en Fantje

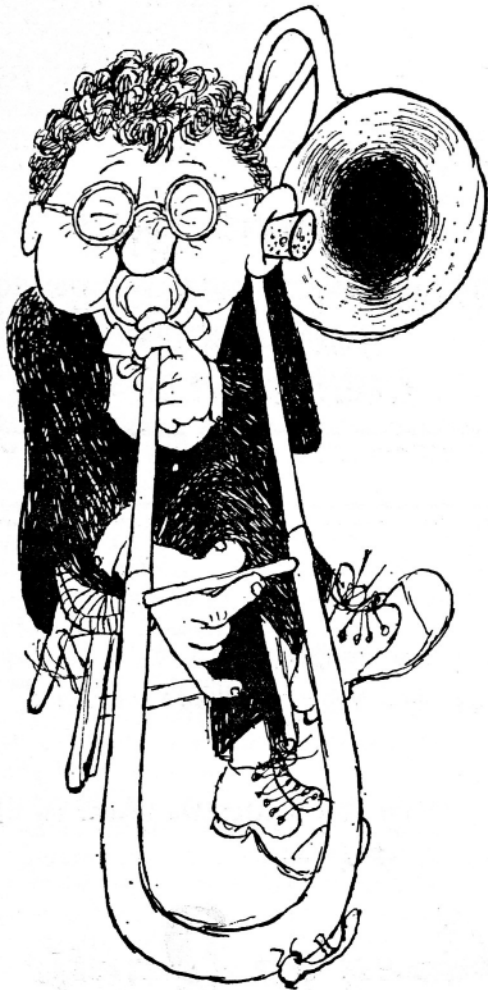
zijn.

Frituur aan de brug
te KAPELLE-OP-DEN-BOS

KENNISMAKING MET DE VOLKSKUNSTGROEP ANNEMARIEKE BREENDONK

ONTSTAAN

Enkele jaren geleden, om precies te zijn in januari '69 kwamen enkele danspaartjes bij mekaar om te leren dansen onder deskundige leiding van Jan De Bondt. Onder pianobegeleiding werd er druk geoeffend want enkele weken na-

dien zouden we een eerste optreden verzorgen tijdens een georganiseerde soldatenavond te Breendonk. Volksdansgroep Annemarieke deed aldus zijn eerste volksdansjes voor het publiek. Het viel enorm mee, het gaf ons de moed om verder te werken.

UIT DE KINDERSCHOENTJES GROEIEN...

Bij één optreden konden we het echt niet laten. We waren geen gelegenheidsorganisatie maar werkten actief verder aan het beoefenen

van de volkskunst te Breendonk. Het ledenaantal groeide gestadig aan, de Breendonkse jeugd liep warm voor echte volkskunst. Stilaan kreeg onze groep allure. We naaiden zelf onze klederdacht, passend bij de dansen : blauwe kielen voor de jongens, geruite rokken, kanten mutsjes voor de meisjes. Regelmatig woonden we volksdansreunies bij, ingericht door de Vlaamse Volksdanscentrale (V.D.C.V.).

Jong geleerd is oud gedaan, dacht Annemarieke. Waarom niet starten met een kinderdansgroep ? De kleintjes waren zéér enthousiast na enkele malen dansen. We zetten dit initiatief dus door, met gevolg dat de groep nu 70 leden telt, onderverdeeld in 3 leeftijdsgroepen : de kleintjes vanaf 8 jaar - 12 jaar, de tweede groep jongeren van 12 - 15 jarigen en de gevorderden vanaf 16 jaar tot... onbeperkte leeftijd. Volksdansen houdt U immers jong.

ZELFSTANDIGE GROEP

Sedert september 1973 zijn we een zelfstandige groep, met eigen bestuur, met eigen statuten.

«Volkskunstgroep Annemarieke beoogt het actieve beleven van cultuur, vooral bij de jeugd, te propageren d.m.v. de volkskunst o.m. de volksdans, zang en muziek, kunstzinnige handenarbeid».

MUSICERENDE GROEP

Bij het volksdansen worden we begeleid door accordeon, blokfluiten, banjo, tamboerijn, viool, bespeeld door de leden van de groep.

EIGEN INITIATIEVEN

Na 5-jarig bestaan zou het toch wel fijn zijn een eigen feest te organiseren. Dat gebeurde op 12 mei 1974. Annemarieke richtte een folkloredag in, met deelname van verschillende befaamde volkskunstgroepen en kunstambachten. 12 mei was zonnig, zeer gemoedelijk, erg goed geslaagd, dank zij de sympathieke aanwezigheid van vele toeschouwers. We houden lang niet op, beste lezers. De volkskunst leeft in elk Annemarieke. Een hele boel plannen hangen in de lucht, om samen te werken met de Heemkundige Kring van het Vaartland.

Tot genoeg,
D. LAUWERS
Secretariaat

**Een kommerloze vakantie
begint bij de moderne
en dynamische Kredietbank**

Vraag vandaag nog precieze inlichtingen over :

Eurocheque en Eurochequekaart
Express-Cheque
Girale loonbetaling
Automatische betalingen
Bewaring van effecten
Huren van safes

Zes garanties voor een geslaagde vakantie

KREDIETBANK

680 kantoren waarvan zeker een in uw buurt.

STANDING DOOR KWALITEIT

dat kan alleen

RODAL

P. V. B. A.

Tegelfabriek van Noord-West Brabant

MEISELAAN 52 - NIEUWENRODE - TEL. : (015) 71 13 59 - 71 14 37

met haar 4 afdelingen : — **VLOEREN**
— **SCHOUWEN**
— **CEMENTDALLEN**
— **SILEXDALLEN**

Komt ook op zaterdag- en zondagvoormiddag genieten
van onze gans vernieuwde toonzaal !

Bel Meubel

UW MEUBEL

De best gekende en goedkoopste meubelzaak uit gans de streek

20 % GOEDKOPER

LOUIS BEULLENS-HERMANS
MECHELSEWEG 264
KAPELLE-OP-DEN-BOS (Oostkant)
TEL. (015) 714 03

Drie verdiepingen toonzaal — Ingang vrij

KREDIET

KONTANT

Op aanvraag worden de cliënten thuis afgehaald,
zonder verplichtingen tot kopen

UIT SYMPATHIE

Tiny Bell

en haar orkest «SMACK»

FEESTINRICHTER : voor al uw bals en feesten,
alle inlichtingen adres BEL meubel